

BARLEY – VALUABLE CROP FOR FEEDING OF CAMELS

Tazhibayeva T.L.

Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, Tamara.Tazhibayeva@kaznu.kz

Fodder cereals, in particular barley, are the valuable power supply for camels during various periods and physiological conditions of their existence. Camels use barley: in the spring at a pasture on pastures, as the additional concentrated forage in the winter, during a hard work, in the period of lactation. On 2-4 kg of the concentrated forages (oats, barley and bran) barley can occupy 50% and more since it exceeds oats on the nutritious properties. Crops and fodder properties of barley depend on adaptation to environmental conditions. Wide prospects for fodder barley breeding exist in Kazakhstan. Physiological and -genetic characteristics of the hybrid forms of winter barley received with wild relatives were studied. The increase in adaptive properties of hybrids, their winter hardiness and drought resistance which are combined with efficiency and amount of protein nitrogen at the level of 9,7-13,7% is revealed. "The mass of grain from a plant", "the plant height" and " the efficiency of a bush" can be rather accurate indicators of variability of environment, criteria of adaptability.

Keywords: food of camels, fodder barley, hybrids, criteria of adaptability.

ЯЧМЕНЬ – ЦЕННАЯ КУЛЬТУРА ДЛЯ КОРМЛЕНИЯ ВЕРБЛЮДОВ

Тажибаева Т.Л.

Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан,
Tamara.Tazhibayeva@kaznu.kz

Кормовые злаки, в частности ячмень, являются ценным источником питания для верблюдов в различные периоды и физиологические состояния их существования. Верблюды употребляют ячмень: весной при выпасе на пастбищах, в качестве дополнительного концентрированного корма зимой, во время интенсивной работы, в период лактации. На 2-4 кг концентрированных кормов (овес, ячмень и отруби) ячмень может занимать 50% и более, т.к. он превышает по своим питательным свойствам овес. Урожай и кормовые свойства ячменя зависят от адаптации к условиям внешней среды. Широкие перспективы для селекции кормового ячменя существуют в Казахстане. Изучались физиолого-генетические характеристики гибридных форм озимого ячменя, полученных с участием диких сородичей. Обнаружено увеличение адаптивных свойств гибридов, их зимо- и засухоустойчивость, которые сочетаются с продуктивностью и количеством белкового азота на уровне 9,7-13,7%. «Масса зерна с растения», «высота растения» и «продуктивная кустистость» могут быть достаточно четкими индикаторами изменчивости внешней среды, критериями адаптивности.

Ключевые слова: питание верблюдов, кормовой ячмень, гибриды, критерии адаптивности.

АРПА – ТҮЙЕЛЕРДІ ТАМАҚТАНДЫРУДЫҢ ҚҰНДЫ МӘДЕНИЕТИ

Тәжібаева Т.Л.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, Tamara.Tazhibayeva@kaznu.kz

Түрлі мезгілдерде және өмір сүруінің физиологиялық жағдайында азықтық астық тұқымдастар, әсіресе, арпа түйелер үшін құнды тамақтану көзі болып табылады. Түйелер арпаны көктемде жайылым мезгілінде, қыста қосымша концентрленген жемі ретінде, қарқынды жұмыс жасау

барысында, сонымен қатар сүт шығу мерзімінде пайдаланады. Массасы 2-4 кг болатын концентрленген жемдердің құрамында (сұлы, арпа және кебек) арпаның 50% және одан да көп болуы мүмкін, себебі оның құнарлығы сұлыға қарағанда жоғары. Арпаның өнімділігі және азықтық қасиеті оның сыртқы ортаға бейімделуіне байланысты. Қазақстанда азықтық арпаны сұрыптаудың болашағы бар. Жабайы тұқымдастардың қатысуымен түзілген күздік арпаның гибридті түрінің физиологиялық-генетикалық сипаттамалары зерттелген. 9,7-13,7% деңгейіндегі ақуызды азоттың мөлшеріне және өнімділігіне үйлесімді гибридтердің бейімделу қасиеті, олардың қысқа және қуаңшылыққа тұрақтылығы анықталған. «Өсімдіктен дәннің массасы», «өсімдіктің биіктігі» және «еселі түптілігі» сыртқы ортада өзгеруінің, бейімделу белгісінің нақты индикаторлары болуы мүмкін.

Кілт сөздері: түйенің тамақтануы, астық арпа, гибридтер, бейімделу белгісі.